

Metodologie privind realizarea tezei de finalizare a studiilor

(actualizare: 1 nov. 2013)

Această metodologie conține două secțiuni.

- 1. Principii și reguli organizatorice**
- 2. Ghid de redactare a tezei**

I. Principii și reguli

- Un profesor poate coordona 10-15 lucrări. La cererea argumentată a studenților se poate accepta majorarea numărului.
- Studenții se vor adresa cadrelor didactice pentru solicitarea coordonării. După obținerea acceptului se vor înscrie în tabelul centralizator pe fișa cadrului didactic respectiv (aria administrativă, subsol, d-na psih. Luminița Buzea).
- Lucrarea poate fi coordonată, în cotutelă, și de către un profesor asociat (invitat), alături de unul dintre membrii titulari din departamentul de psihologie.
- Schimbarea coordonatorului se poate face cu aprobarea directorului de departament.
- Studenții care nu se înscriu până la 15 noiembrie, vor fi repartizați din oficiu de către directorul de departament.
- Profesorii coordonatori vor fixa un calendar de întâlniri cu studenții, de regulă în cadrul orelor de consultații, dar nu mai puțin de două ori pe lună.
- Studenții vor stabili împreună cu profesorul coordonator un plan de lucru care să garanteze finalizarea lucrării în timp util. Având în vedere că examenul de licență/disertație va fi planificat în perioada 15-30 iunie, lucrarea trebuie să fie gata pentru a fi predată pe 1 iunie 2014.
- Colaborarea profesor-student se va subordona valorilor academice: dezvoltarea intelectuală, calitate, îndrumare atentă, responsabilitate, disciplină academică.
- Studenții au obligația de a citi și de a respecta întocmai prevederile din Ghidul de redactare a tezei, care este prezentat în continuare.

II. GHID DE REALIZARE
A TEZEI DE LICENȚĂ / DISERTAȚIEI DE MASTER
(Actualizat: 1 nov. 2013)

Introducere

Prezentul ghid descrie exigențele în legătură cu elaborarea unei teze de licență în psihologie și a dizertației de master, denumite generic în continuare ca „teza”. El este realizat cu scopul de a oferi informații cu privire la criteriile de calitate academică și reflectă poziția Departamentului de Psihologie din cadrul Facultății de Psihologie și Științele Educației.

Ghidul este un document de lucru care se adresează:

- studenților, cu informații privind modul de realizare a tezelor;
- profesorilor coordonatori, ca instrument de îndrumare unitară și sistematică a studenților;
- comisiilor de examinare, ca suport pentru instituirea unor criterii unitare de evaluare.

Ghidul este compus din patru capitole distincte: (1) orientări generale; (2) cerințe obligatorii; (3) recomandări; (4) evaluare.

1. Orientări generale

a) Obiectivul tezei

Teza trebuie să pună în evidență capacitatea absolvenților de a realiza în mod independent o lucrare academică cu semnificație științifică. În acest scop absolventul va utiliza competențele formate pe parcursul procesului didactic, în conformitate cu planurile de învățământ pentru ciclul de licență, respectiv, de master.

Prin realizarea tezei, absolventul trebuie să demonstreze următoarele competențe specifice:

- fundamentare teoretică;
- documentare bibliografică
- alegerea sau construirea (atunci când este cazul) a tehnicilor de recoltare a datelor,
- elaborarea și implementarea unui model de cercetare,
- redactarea documentului și prezentarea acestuia în fața comisiei de examinare.

b) Categoriile tematice fundamentale

Teza poate fi elaborată într-una din următoarele categorii tematice de bază:

- Cercetare experimentală
 - *Condiții fundamentale*: model experimental adecvat, constituire randomizată a grupurilor, alegere, măsurare și analiză adecvată a variabilelor, control și manipulare a variabilei independente, utilizare corespunzătoare a procedurilor de analiză statistică, controlul erorilor, concluzii corespunzătoare în raport cu rezultatele experimentale.
- Cercetare cvasiexperimentală:
 - *Condiții fundamentale*: model similar cu cel experimental, prezentând următoarele diferențe, constituire loturilor poate fi nerandomizată, controlul și manipularea variabilei independente poate lipsi.
- Cercetare *non-experimentală* (bazată pe metode de investigație psihologică (chestionare, teste, observație și interviu structurat etc.).
 - *Condiții fundamentale*: model de cercetare consistent, constituire adecvată a eșantionului (sau eșantioanelor), alegere, măsurare și analiză adecvată a

variabilelor, utilizare corespunzătoare a procedurilor de analiză statistică, controlul adecvat al erorilor, concluzii adecvate rezultatelor.

- Studiu de *meta-analiză* (pentru nivelul masteral)
 - *Condiții fundamentale*: includerea unui număr suficient de ridicat de studii publicate pe tema respectivă, criterii adecvate de includere-excludere în studiu, procedură adecvată de analiză statistică, finalizarea analizei prin concluzii relevante, care depășesc simpla adăugare a concluziilor unor cercetări diferite.
- Cercetare de *tip calitativ*
 - *Condiții fundamentale*: respectarea principiilor cercetării calitative; tema să fie abordabilă prin metode calitative, (interviu, observație, focus grup sau alte metode calitative) definirea clară a temei, definirea riguroasă a metodei și aplicarea ei sistematică, să conțină datele necesare unei eventuale replicări a studiului, concluzii concordante cu datele recoltate.
- Cercetare aplicativă
 - *Condiții fundamentale*: temă relevantă sub aspectul finalității practice, analiză critică a soluțiilor existente, metodă de cercetare consistentă, relevantă și semnificativă sub aspectul potențialului de a identifica soluții aplicative, operaționalizare adecvată a constructelor psihologice, metode viabile de măsurare și analiză a datelor cercetării, controlul erorilor, analiza critică a soluției aplicative propuse pe baza cercetării.
- Studiu teoretic
 - *Condiții fundamentale*: relevanța temei (temă de actualitate în psihologie, care suscită opinii variate, controversate), amplitudine bibliografică (acces la referințe majore, numeroase, consistente), capacitate de raportare critică la sursele teoretice și de promovare a unei viziuni personale asupra temei tratate, susținerea unui punct de vedere sau deschiderea unei direcții de dezbateri semnificative în raport cu tema abordată.

Nu există o ierarhie valorică a tipurilor tematice. Oricare dintre ele permite obținerea notei maxime, cu condiția respectării riguroase a condițiilor fundamentale precizate mai sus, dar și a celor de detaliu, descrise în manualele de metodologie a cercetării.

c) Rolul profesorului coordonator

Teza este o lucrare personală a cărei responsabilitate revine integral absolventului. Coordonatorul își asumă complet calitatea îndrumării. Profesorul coordonator asistă și susține procesul de elaborare a acesteia, fără a aduce atingere principiului lucrului individual.

La recomandarea coordonatorului, studentul poate apela și la alte persoane (profesori, specialiști etc.) în sprijinul realizării tezei. În acest caz, contribuția acestora va fi menționată la rubrica „Mulțumiri”.

Activități recomandate profesorului coordonator: sugestii în legătură cu alegerea și definirea temei; impunerea unor etape obligatorii și a unor momente de evaluare a progresului în realizarea tezei (de preferință, cel puțin odată la două săptămâni); sugestii cu privire la organizarea și realizarea cercetării sau studiului; sugestii privind orientările teoretice și metodologice; discuții pe teme ridicate de student și răspunsuri la întrebările acestuia; observații critice și recomandări de corecție; sugestii bibliografice. În cazul în care studentul nu are o viziune clară asupra lucrării, coordonatorul poate orienta studentul către anumite modele de cercetare (articole de specialitate).

Activități nerecomandate profesorului coordonator: impunerea unor idei sau soluții, împotriva celor preferate în mod explicit de student; efectuarea în locul studentului a unor activități legate de realizarea tezei.

Pe parcursul realizării tezei, profesorul coordonator evaluează progresul, precum și măsura în care studentul respectă condițiile impuse prin prezentul Ghid, iar la final întocmește un referat de evaluare, în conformitate cu specificațiile de la cap. 4.

2. Cerințe obligatorii

Aspectele menționate în acest capitol al ghidului sunt obligatorii. Măsura și modul în care acestea sunt respectate vor face obiectul evaluării, atât din partea profesorului coordonator, cât și din partea comisiei de examen, urmând a se reflecta în nota acordată. Unele aspecte vor fi menționate ca opționale, ele putând lipsi, în funcție de preferința autorului sau de natura lucrării. În acest caz, ordinea celorlalte componente nu se va modifica.

a) Cerințe stilistice și de editare

Teza va fi scrisă în stil impersonal (nu se va utiliza persoana I-a).

Se va folosi un limbaj simplu și clar. Informațiile vor fi comunicate într-o manieră directă și inteligibilă, într-o structurare logică și coerentă.

Lucrarea trebuie redactată în limba română, folosindu-se scrierea cu diacritice.

Se va acorda atenție corectitudinii gramaticale și de editare. În acest scop, precizăm câteva reguli elementare obligatorii de editare a textului:

- ✓ Cuvintele vor fi separate de un singur spațiu (tasta *SPACE*);
- ✓ Semnele de punctuație (punct, două puncte, semnul exclamării, semnul întrebării, puncte de suspensie) se scriu lipite de cuvântul care le precede (fără spațiu în stânga lor);
- ✓ După semnele de punctuație se pune întotdeauna un spațiu;
- ✓ Parantezele și ghilimelele se scriu lipite de cuvintele din interiorul lor. Înaintea primei paranteze/ghilimele se pune spațiu. După a doua paranteză/ghilimea se pune spațiu;
- ✓ Indentarea paragrafului (prima linie a paragrafului începută mai în interiorul paginii) se face cu tasta TAB și nu tastând de mai multe ori ”spațiu”;
- ✓ Ghilimelele sunt caractere speciale pe tastatură, care nu vor fi înlocuite cu introducerea a două apostrofuli alăturate.
- ✓ În cazul expresiilor compuse din două sau mai multe cuvinte, separate prin – sau /, aceste semne se scriu lipite de fiecare din cuvintele respective (exemple: *activ/pasiv, spațiu-timp* etc.)

Lucrarea va fi editată pe computer, folosindu-se diacritice românești și va fi tipărită la imprimantă, într-o formă care trebuie să respecte următorul set de criterii:

- Formatul de pagină: A4, scrisă numai pe o singură față;
- Margini: sus/jos=2.5 cm, stânga=3.5 cm, dreapta=2.5 cm;
- Tipul fontului: Times New Roman, cu diacritice românești;
- Mărimea fontului: 12;
- Spațiere: 1 rând (nu mai mult de atât);
- Numerotare pagini: jos, la mijlocul paginii;
- Titlurile capitolelor, cu majuscule și pe pagină nouă;
- Titlurile subcapitolelor sau subpunctelor, în continuarea textului, la două linii distanță, cu litere bold;
- Forma de prezentare: legată cu arc sau copertată.

Număr de copii: două (unul se depune la secretariat, iar al doilea, la profesorul coordonator, dacă acesta nu preferă formatul electronic).

Lucrarea va fi editată urmând stilul APA (www.apastyle.org) (cu excepția scrierii textului la un singur rând). Numărul de pagini nu reprezintă un criteriu de notare a tezei. Lucrarea trebuie să conțină atâtea pagini câte sunt necesare pentru a trata în mod adecvat subiectul, în funcție de opțiunea autorului. Ca recomandare orientativă, teza poate avea în jur de 40-50 de pagini, (fără anexe, rezumat în limbă străină, cuprins, pagină de titlu, bibliografie).

Orice aspect de editare care nu este menționat explicit mai sus va putea fi tratat de autor după preferință, urmând modelele uzuale din literatura științifică.

2.1 Structura tezei

Teza va fi compusă dintr-o parte preliminară, textul lucrării și o parte finală.

Înainte de a începe activitatea de redactare a tezei este necesar ca studentul să aibă o imagine clară asupra temei abordate în cercetare, pe baza consultării extensive a bibliografiei.

Partea preliminară va cuprinde:

- a) Pagina exterioară de titlu:
 - Universitatea din București
 - Facultatea de Psihologie și Științele Educației
 - Departamentul de Psihologie
 - Titlul tezei
 - Nivelul de susținere a tezei („teza de licență” sau „disertație de masterat”)
 - Numele autorului, identic cu cel înscris în cartea de identitate (sub forma: „prenumele NUMELE”)
 - Anul realizării
- b) Pagina interioară de titlu va conține aceleași elemente ca și cea exterioară, cu precizarea că aici se va înscrie, mai jos decât numele autorului și pe partea dreaptă a paginii, numele profesorului coordonator (cu titlul didactic și gradul științific). Dacă lucrarea este coordonată în cotutelă, se trec numele ambilor coordonatori.
- c) Pagina de dedicații și mulțumiri (opțional)
- d) Rezumatul lucrării, în română și engleză sau franceză. Rezumatul prezintă pe scurt contextul, obiectivele, participanții, metoda/instrumentele, rezultatele, implicațiile practice. Rezumatul are minim 350 și maxim 500 de cuvinte. Rezumatul va fi structurat astfel: suport teoretic, obiectivele cercetării, metodologia cercetării, rezultate, concluzii.
- d) Cuprinsul:
 - va include, pe primul nivel, introducerea, capitolele, lista de referințe bibliografice și anexele, numerotate cu cifre arabe (1, 2, 3, etc.).
 - capitolele vor fi dezvoltate în cuprins pe două sau, opțional, pe trei niveluri, marcate cu 1.1; 1.2; 1.3; 2.1... ș.a.m.d.
 - toate intrările din cuprins vor avea menționată paginația corespunzătoare din text.
- e) Lista tabelor (opțional)
- f) Lista figurilor, graficelor, diagramelor și schemelor (opțional)
- g) Lista abrevierilor (opțional)

Textul lucrării

Textul lucrării va fi compus din Introducere, Capitole și Concluzii.

- a) **Introducere.** În introducere se va face o prezentare succintă a motivației alegerii temei, a importanței acesteia în domeniul psihologiei, a obiectivelor lucrării și, eventual, a celor mai semnificative probleme sau dificultăți care au trebuit depășite în realizarea ei. Introducerea va avea, de regulă, două sau trei pagini.
- b) **Capitolele lucrării.** În principiu, lucrările care se bazează pe cercetări vor avea următoarele capitole, numerotate cu cifre arabe:

Capitolul 1. Cadrul teoretic

Capitolul teoretic cuprinde o trecere în revistă a literaturii de specialitate dedicate temei studiate. Se va urmări o prezentare în egală măsură completă, dar și sintetică, acordându-se importanță surselor celor mai relevante, pe de o parte, și celor mai recente, pe de altă parte. Se recomandă utilizarea unui criteriu explicit de ordonare a prezentării, care poate fi de natură tematică sau temporală. Se va acorda atenție aspectelor controversate, în raport cu care studentul poate manifesta o evaluare critică.

Partea introductivă trebuie să conțină:

- a. Un scurt istoric al temei cercetate (ex: rolul inteligenței în predicția performanței);
- b. Prezentarea stadiului actual al cunoașterii științifice cu privire la problema investigată (studiile recente realizate în respectivul domeniu)
- c. Evidențierea modului în care obiectivele studiului răspund unor dileme științifice actuale.

Capitolul 2. Obiectivele și metodologia cercetării

Sub aspect metodologic, teza trebuie să respecte structura unei lucrări științifice. Precizările de mai jos se referă la tezele ale căror teme presupun efectuarea unor cercetări. Generic, această structură este următoarea:

- a. Formularea explicită, coerentă a obiectivelor și întrebărilor cercetării.

Obiectivele se formulează în termeni de finalități în timp ce întrebările adresează în mod explicit problemele pe care și le pune autorul în legătură cu subiectul investigat.

Greșeli frecvente:

- absența unor obiective clare sau a unor întrebări explicite, cărora cercetarea trebuie să le găsească un răspuns.
- b. Formularea explicită a ipotezelor cercetării. Ipotezele sunt afirmații susținute de argumente, care reprezintă răspunsul așteptat de cercetător la întrebările pe care le-a formulat.

Greșeli frecvente:

- ipoteze improprii, care nu au legătură cu obiectivele sau cu întrebările cercetării (practic, ipotezele unei cercetări nu trebuie să fie altceva decât răspunsurile pe care le avansează cercetătorul la aceste întrebări, pe baza literaturii de specialitate și a propriilor estimări);
 - ipoteze generale, care nu fac referire la variabile măsurabile, care să poată fi testate statistic;
 - ipoteze care sugerează relația cauzală între variabile („determină”, „influențează” etc.), atunci când modelul cercetării nu poate susține concluzii de tip cauzal;
 - ipoteze prea complexe, care fac referire la mai multe variabile simultan, în timp ce procedura de testare statistică include numai două variabile;
 - formularea ipotezelor de nul, alături de ipotezele statistice, ceea ce încarcă în mod inutil textul (este subînțeles faptul că ipotezele de nul sunt negațiile ipotezelor cercetării);
 - ipoteze cărora nu le corespunde o procedură de testare statistică adecvată;
 - enunțarea unor ipoteze care nu preced, ci urmează unei proceduri de testare statistică.
- c. Prezentarea modelului cercetării. Aceasta presupune descrierea variabilelor cercetării; descrierea eșantionului (mod de constituire, structură, criterii de includere sau de excludere, mărime, populație de referință); designul cercetării.

Greșeli frecvente:

- omiterea prezentării variabilelor;
 - prezentare confuză a variabilelor, fără identificarea explicită a variabilelor dependente și a celor independente;
 - omiterea prezentării modului de constituire a eșantionului, a volumului sau a componenței pe categorii de subiecți, dacă este cazul.
- d. Descrierea tehnicilor de investigație. Instrumentele utilizate în recoltarea datelor vor fi descrise în mod adecvat. Dacă este vorba de teste „clasice”, bine cunoscute, se vor cita referințele care le susțin din punct de vedere teoretic și practic-aplicativ. Dacă este vorba de instrumente realizate de autorul tezei, se va dedica un spațiu corespunzător descrierii procesului de construcție și testare a calităților psihometrice ale acestuia (consistență internă, validitate de construct ș.a.). Atunci când sunt utilizate instrumente (chestionare, scale) multidimensionale, analiza proprietăților psihometrice se va efectua, pentru fiecare

dimensiune în parte, dar și pentru scorul global, dacă este utilizat ca variabilă de cercetare.

Greșeli frecvente:

- utilizarea unor instrumente de investigare ale căror caracteristici psihometrice nu sunt cunoscute;
- omiterea analizei caracteristicilor psihometrice ale instrumentelor create de autorul tezei.

- e. Descrierea procedurilor de recoltare a datelor. Rezultatele unei cercetări sunt puternic influențate nu doar de caracteristicile instrumentelor utilizate, ci și de modul în care se desfășoară aplicarea lor. O prezentare succintă a procedurii de investigare (modul de relaționare cu subiecții, aspecte de organizare a investigației etc.), are darul de a întări încrederea în calitatea datelor recoltate.

Greșeli frecvente:

- ignorarea importanței și, implicit, a prezentării aspectelor procedurale.

Capitolul 3. Rezultatele cercetării

Capitolul dedicat prezentării rezultatelor va trebui să valorifice în mod sistematic, clar și inteligibil datele obținute în sprijinul testării ipotezelor cercetării. Se vor avea în vedere:

- a. Prezentarea și analiza datelor. Datele statistice vor fi supuse unei analize pe două niveluri: *analiza statistică descriptivă* (prin indicatori adecvați scalei de măsurare a variabilelor) și *testarea ipotezelor* (prin proceduri adecvate fiecărei ipoteze, naturii și caracteristicilor variabilelor). În principiu, rezultatele trebuie să acopere cerințele modelului cercetării și să vizeze în mod direct și explicit ipotezele acesteia. Tabelele și figurile vor fi incluse în acest capitol numai în măsura în care sunt cu adevărat justificate.

Greșeli frecvente:

- abuzul de grafice (este recomandabil să se apeleze la grafice pentru ilustrarea unor relații între variabile și nu pentru reprezentarea unor variabile individuale; atunci reprezentarea unei variabile individuale este absolut necesară, se va apela de preferință, la modalități moderne – *box-plot, stem and leaf*, în locul histogramelor);
- grafice sau tabele incluse la anexe, ceea ce face dificilă înțelegerea lucrării;
- tabele excesiv încărcate cu cifre, care fac dificilă înțelegerea acestora;
- abuzul de statistică, prin utilizarea unor prelucrări nejustificate sau prin testarea aceleiași ipoteze cu mai multe teste statistice;
- teste statistice inadecvate ipotezei sau naturii relației dintre variabile;
- plasarea rezultatelor de la testele statistice în secțiunea Anexe (rezultatele se introduc în text, acolo unde se și discută semnificația lor psihologică);
- prezentarea incorectă a rezultatelor la testele statistice, de ex., se scrie numai valoarea lui p , fără valoarea testului și mărimea efectului (se vor respecta recomandările specifice pentru prezentarea rezultatelor fiecărui test statistic în parte, așa cum sunt prezentate în cursul de specialitate);
- exces de zecimale (în mod obișnuit, două zecimale sunt suficiente pentru majoritatea indicatorilor statistici; doar valoarea pragului p se raportează cu trei zecimale);
- preluarea cu Copy/Paste a rezultatelor din SPSS, ceea ce conduce la exces de valori numerice, deși cele mai multe nu prezintă un interes direct și nici nu sunt înțelese de autor;
- absența unor etichetări adecvate a graficelor, fapt care face dificilă înțelegerea rezultatelor; se va evita preluarea etichetărilor în limba engleză, emise de programele de prelucrare;

- b. Interpretarea psihologică a rezultatelor, care înseamnă „traducerea” rezultatelor statistice în concluzii cu semnificație psihologică. Se vor sublinia relațiile dintre rezultatele proprii și cele raportate în literatura de specialitate.

Greșeli frecvente:

- prezentarea doar a rezultatelor numerice și a pragului semnificației statistice, fără a se discuta sensul psihologic al acestora;
- neraportarea mărimii efectului (cele mai recente recomandări APA consideră o greșeală raportarea doar a pragului semnificației statistice, fără indicarea mărimii efectului și a limitelor intervalului de încredere)
- prejudecata după care neconfirmarea unei ipoteze de cercetare, prin admiterea ipotezei de nul reprezintă un punct negativ al lucrării (în realitate, dacă modelul de cercetare a fost bine realizat și corect aplicat, o infirmare statistică a ipotezei poate fi foarte semnificativă din punct de vedere psihologic, iar autorul trebuie să fie pregătit pentru a explica sensul acestui rezultat);

Capitolul 4. Concluzii și aprecieri finale

Capitolul de concluzii va cuprinde o sumară reluare a obiectivelor și motivației cercetării, urmate de sinteza rezultatelor obținute și a semnificației acestora în contextul literaturii dedicate temei analizate. Se vor compara rezultatele obținute cu rezultatele altor cercetători.

Se pot face aprecieri cu privire la dificultăți întâmpinate pe parcursul cercetării, eventualele puncte slabe ale acesteia, care vor trebui evitate în viitor, precum și deschideri către alte direcții de cercetare legate de subiectul respectiv.

Capitolul va conține un paragraf distinct dedicat „contribuției personale”, în care vor fi menționate cele mai relevante aspecte care au constituit contribuția individuală la realizarea temei. Dacă este cazul, se va include și un paragraf în care se menționează „contribuții originale”, acele aspecte care reprezintă o noutate în raport cu tema studiată.

Observații:

- Precizările de mai sus se referă la tezele cu subiect de cercetare care sunt, de regulă, cele mai frecvente.
- În funcție de natura temei tratate, capitolele pot fi mai multe sau mai puține.
- Titlurile capitolelor vor fi formulate liber de autor, dar acestea va reflecta conținutul menționat anterior.

Partea finală

Partea finală va cuprinde lista referințelor și anexele lucrării

Referințele bibliografice

Referințele bibliografice reprezintă o componentă esențială a lucrării, care reflectă efortul absolventului de acoperire a subiectului studiat. Aspectele principale care trebuie avute în vedere sunt următoarele:

- *Compoziția bibliografiei:* Ponderea majoritară trebuie să o aibă referințele de tip ”articol de revistă”, ”comunicări științifice la conferințe”. Vor fi utilizate surse românești, dar mai ales străine. Bibliografia trebuie să cuprindă titluri reprezentative pentru subiectul tratat.
- *Actualitatea bibliografiei:* Ponderea majoritară trebuie să o aibă referințele recente, actuale. Totuși nu vor fi evitate referințele mai vechi, dacă au un caracter fundamental pentru subiectul tratat. În general, se consideră că o referință este ”actuală” dacă nu este mai veche de 10 ani.
- *Volumul bibliografiei:* Numărul referințelor citate depinde de natura subiectului și de efortul de explorare efectuat de autor. În principiu, cu cât numărul referințelor este mai mare, cu atât teza va fi apreciată mai bine.
- *Formatul bibliografiei:* Referințele se constituie prin citarea autorilor și anului apariției, în textul lucrării, iar informația bibliografică completă se introduce în lista de referințe de

la sfârșitul documentului. Mediul academic și publicistic promovează reguli foarte stricte în ceea ce privește formatul de citare a surselor. Nu există un standard universal, dar unul dintre cele mai răspândite, nu doar în mediul psihologic, este cel promovat de APA (www.apastyle.org).

Câteva reguli generale ale formatului de citare:

- În text, citarea unei idei se face prin numele autorului urmat de anul publicării lucrării. De exemplu: „... text... (Ionescu, 2004)”, sau „...așa cum afirmă Ionescu (2004)”; în acest caz nu se precizează numărul paginii.
- Preluarea identică a unui text scris de un alt autor va fi citată cu indicarea paginii din sursa utilizată. De exemplu: „text citat” (Ionescu, 2004, p. 125).
- În cazul în care sunt mai mult de trei autori, în text se va trece numai numele primului, urmat de expresia *et al.* (în lista de referințe se vor scrie numele tuturor);
- La citarea indirectă se va scrie numele autorului citat, iar referința se va face cu privire la autorul din care a fost preluată informația, astfel: Popescu (apud, Ionescu 2003); dacă este o citare exactă, atunci se va preciza și pagina.
- În text nu se utilizează decât numele autorilor (nu și prenumele).
- În lista de referințe prenumele autorilor poate fi limitat la inițiale
- Dacă autorul este o instituție sau organizație, se trece numele acesteia.
- Dacă data publicării nu este precizată se trece n.d. (*not-dated*)
- Titlul revistei sau al cărții din care este citat un articol sau o secțiune, se vor scrie cu *litere italice*. La fel se procedează și cu titlul comunicării științifice la un congres.
- La citarea unui articol de revistă sau capitol de volum, în lista de referințe se vor trece și paginile din revistă/volum la care se află acestea.
- Pentru sursele preluate de pe internet, se vor introduce autorul, titlul și adresa web (în conformitate cu manualul APA 6-th, data accesării nu mai este necesară).
- Lista de referințe va fi ordonată alfabetic, cu indentarea liniei a doua și a celor următoare (dacă există), conform modelelor de mai jos.

Exemple de referințe:

Carte:

Ahrons, C. R., & Rodgers, R. H. (1987). *Divorced families : a multidisciplinary developmental view*. New York: W.W. Norton.

Capitol de carte:

Banderet, L. E., & Burse, R. L. (1991). Effects of High Terrestrial Altitude on Military Performance. In R. Gal & A. D. Mangelsdorf (Ed.), *Handbook of Military Psychology*: John Wiley&Sons Ltd.

Articol din revistă:

Gelfand, L. A., Mensinger, J. L., & Tenhave, T. (2009). Mediation analysis: a retrospective snapshot of practice and more recent directions. *The Journal of General Psychology*, 136(2), 153-176.

Comunicare la conferință:

Sacco, G. (2002, 14 sept.). *Errors, mistakes, cultures*. Comunicare la 25th EAAP Conference, Warsaw

Pagină web:

Wilde, G. J. S. (1994). *Target Risk*, <http://pavlov.psyc.queensu.ca/target/index.html>

Greșeli frecvente:

- referințe bibliografice sumare, inconsistente, neactuale;
- utilizarea simultană a mai multor formate de referințe (de ex., la subsol de pagină și la final de document)
- referințe românești abundente și foarte puțin referințe străine;

- includerea paginii atunci când nu este o citare exactă
- referințe incorect redactate în raport cu exigențele APA, cu erori de scriere;
- referințe traduse în limba română.
- atitudine „pasivă”, expozitivă și necritică asupra literaturii de specialitate;
- prezentare nesistematică, lipsită de coerență și fără scoaterea în evidență a aspectelor care susțin formularea ipotezelor cercetării
- autori incluși în lista de referințe, dar necitați în textul lucrării;
- autori citați în textul lucrării, dar fără a fi incluși în lista de referințe de la sfârșitul lucrării;

Anexe

În partea finală a tezei vor fi puse, în ordine, anexele (dacă sunt necesare), lista referințelor bibliografice, precum și CV-ul academic al autorului.

a) Anexe (dacă este cazul)

În anexe se introduc informații care nu sunt imediat necesare în textul lucrării pentru ca aceasta să fie înțeleasă sau care, dacă ar fi fost introduse în text, ar fi îndepărtat cititorul de la cursivitatea ideilor. Aici se pot pune chestionarele utilizate (dacă sunt realizate de autor și dorește acest lucru), ilustrații sau tabele suplimentare, diverse prelucrări statistice, dacă sunt utile celor interesați de analize suplimentare, precum și orice materiale care sunt considerate relevante pentru temă.

Se va avea în vedere ca numărul de pagini al anexelor să nu fie excesiv.

CV-ul academic al autorului tezei.

Acesta nu va depăși, de regulă, o pagină-două și va scoate în evidență perioada de studii, lucrări realizate, comunicate sau publicate (cu citarea adecvată a acestora), participarea la manifestări științifice studențești sau de alt nivel, stagii de pregătire în diferite instituții academice din țară sau din străinătate, burse de studii, implicarea în proiecte didactice, științifice sau civice, relevante sub aspect academic sau profesional. În toate aceste cazuri se va menționa sumar natura contribuției pe care a avut-o.

4. Evaluarea tezei

Teza este rezultatul muncii individuale a studentului, care are întreaga responsabilitate pentru conținutul și forma acesteia. În realizarea ei, studentul trebuie să respecte cerințele obligatorii menționate mai sus, să urmeze orientările și recomandările din prezentul ghid.

În mod generic, aspectele cele mai importante care fac obiectul evaluării tezei sunt contribuția personală și corectitudinea metodologică.

Prin contribuție personală se înțeleg volumul, complexitatea și calitatea activității individuale desfășurate pentru realizarea temei, sub toate aspectele care o compun. Studentul trebuie să fie capabil să explice toate aspectele teoretice, metodologice și practice care fac parte din lucrare. În caz contrar, se va aprecia că acestea nu reprezintă contribuția sa personală.

Originalitatea și noutatea sunt indicatori de valoare și vor fi apreciate ca atare dar, la nivelul ciclului de licență, nu se așteaptă în mod necesar lucrări cu caracter de noutate științifică sau teoretică. De la lucrările realizate la nivel de master se așteaptă contribuții științifice originale, chiar dacă acestea sunt minore. Lucrarea trebuie să evidențieze capacitatea de a utiliza cunoștințele și abilitățile formate în procesul de învățământ, pentru finalizarea unui proiect academic, în conformitate cu normele și exigențele metodei științifice din domeniul psihologiei. Nivelul lucrării trebuie să reflecte cunoștințele și abilitățile cuprinse în planul de învățământ pentru nivelul de licență sau master.

După ce primește versiunea finală a tezei, profesorul coordonator va completa următoarea fișă de evaluare, care se depune la secretariat, odată cu un exemplar al tezei:

REFERAT DE EVALUARE
asupra lucrării de licență/tezei de disertație cu tema:

.....
.....
realizată de.....

CRITERII DE EVALUARE	Calificativ*
Criterii teoretice	
Gradul de interes al temei (actualitate, noutate, originalitate)	
Volumul și relevanța contribuției teoretice în raport cu tema	
Capacitatea analitică și spiritul critic în raport cu suportul teoretic	
Criterii metodologice	
Calitatea modelului metodologic (fundamentare, adecvare la temă, calitatea ipotezelor, adecvarea eșantionului)	
Calitatea instrumentelor utilizate (fidelitate, consistență internă, validitate)	
Calitatea procedurii de lucru (colectarea datelor, calitatea măsurărilor, evitarea erorilor, respectarea normelor etice)	
Criterii analitice	
Calitatea prelucrării datelor (cantitative și / sau calitative)	
Calitatea concluziilor (interpretarea psihopedagogică a rezultatelor)	
Criterii stilistice	
Calitatea stilului de redactare (claritatea exprimării, logica argumentării, proprietatea termenilor / conceptelor)	
Respectarea exigențelor formale de redactare academică (citare în text, bibliografie, standarde de redactare)	

*foarte bine (FB), bine (B), satisfăcător (S), nesatisfăcător (NS)

Lucrarea **este/nu este** recomandată pentru a fi susținută în fața comisiei de examen¹.

Profesor coordonator (nume și semnătură)

Data:

.....
.....
¹ Pentru a primi recomandarea de susținere, nu se acceptă nici un calificativ de NESATISFĂCĂTOR. Atunci când nu acordă recomandarea, profesorul coordonator va atașa un raport de evaluare, în care motivează decizia luată. Acesta va fi discutat în consiliul de conducere a departamentului, care ia decizia finală cu privire la susținerea lucrării. Dacă lucrarea este realizată în cotutelă, fișa de evaluare este semnată de profesorul titular din departamentul de psihologie.

